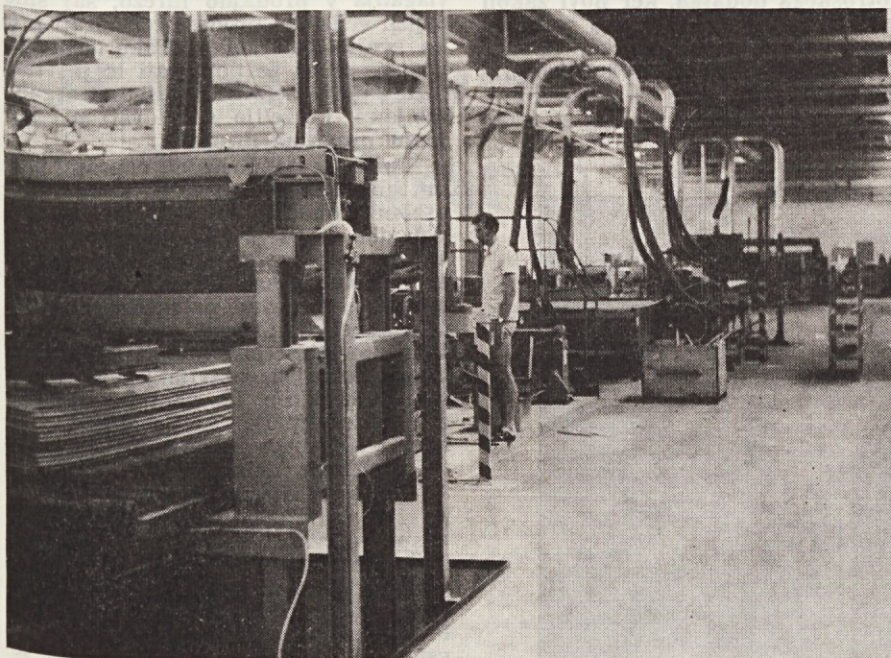

Linija za strojno obdelavo ploskev

Pred dopustom je začela z rednim obratovanjem nova linija za strojno obdelavo plošč v TOZD-2. Z razširitvijo tovarne ploskovnega pohištva in s postavitvijo nove linije so se proizvodne kapacitete povečale za 70%. Tehnološki postopek je z vključitvijo avtomatskih naprav za vlaganje in odlaganje plošč dosegel višjo stopnjo avtomatizacije kot dosedanji. Ta postopek omogoča proizvodnjo, katere sestavni element je furnirana plošča ali plošča, oblepljena s temeljno folijo. S samo štirimi delavci več je z novo linijo omogočeno povečanje proizvodnosti strojnega oddelka za 70%.

(Nadaljevanje na 2. strani)

V PRIHODNJI ŠTEVILKI:

- Kako preživljajo naši delavci dopust
- Iz dela komisij
- Predstavljamo vam članice Unilesea:
»Meblo« Nova Gorica
»Krasoprema« Dutovlje
- Reportaža iz TOZD 3 — tovarna masivnih polizdelkov Motnik

25 let

samoupravljanja

Ta mesec mineva 25 let, odkar je bilo v Stolu uresničeno geslo »Tovarne delavcem«. Leta 1950 je izšel temeljni zakon o delavskem samoupravljanju in 26. avgusta istega leta je Valentin Čičigoj, predsednik prvega delavskega sveta, simbolično prevzel ključ tovarne.

V Stolu smo imeli poskusno samoupravljanje že v letu 1949. Naša tovarna je bila edina v lesni industriji, kjer se je delavsko samoupravljanje pripravljalo in preizkušalo. Oblike, način dela in funkcija samoupravnih organov so se šele iskale. Bili smo v zadregi zaradi načina volitev in zaradi vprašanja, kdo naj bo član delavskega sveta.

Prvi začetki so bili težki, saj nismo imeli še nobenih izkušenj. V petindvajsetih letih pa je šel razvoj samoupravljanja skozi več faz, od katerih je vsaka pomenila korak naprej. Vsak tak korak je bil toliko bolj pomemben, ker je samoupravni socializem, ki ga imamo v Jugoslaviji edinstven v svetu. Marksove in Leninove nauke smo morali prilagoditi našim specifičnim razmeram in se pogosto učiti na lastnih napakah. Ob vsem tem pa je samoupravljanje doseglo nesluteno razvojno stopnjo, zlasti z novo ustavo, ki uveljavlja delegatski sistem na vseh nivojih.

Proces razvoja samoupravljanja še zdaleč ni končan, vedno bomo iskali nove, še boljše oblike in načine. Vendar smo že sedaj, tudi v Stolu, dosegli tako razvojno stopnjo samoupravnih odnosov, da lahko prav vsak delavec najde ustrezno pot za uveljavljanje svojih stališč, predlogov in kritik. Če se le dovolj angažira, lahko kot delegat ali preko svojega delegata vpliva na upravljanje, poslovno politiko, razvoj in sploh na vso proizvodnjo in samoupravno dejavnost podjetja ter na življenje in delovanje vseh struktur v širši družbeni skupnosti.

S seje centralnega delavskega sveta

15. julija se je sestaj delavski svet delovne organizacije na svojem rednem 20. zasedanju.

Delavski svet je imenoval za vršilca dolžnosti glavnega direktorja za čas od 16. 7. do 1. 10. tov. ing. Petra Skuška, ki ima v tem času vsa pooblastila individualnega izvršilnega organa (direktorja) delovne organizacije.

Delavski svet je potrdil investicijski program za leto 1975, ki so ga predhodno sprejele temeljne organizacije preko svojih samoupravnih organov, vsaka za svoj TOZD, obenem pa so dale soglasje k celotnemu investicijskemu programu.

Delavski svet je razrešil komisijo za razpis delovnega mesta »direktor prodaje« in sklenil, da bo razpis v doglednem času ponovil.

Na predlog ing. Smoleta je delavski svet sprejel naslednje spremembe v letnem koledarju:

— soboti dne 2. in 9. avgusta se plačata,

— da dosežemo predvideni letni fond ur, bosta dve dodatni prosti soboti, in sicer 23. avgusta in 6. septembra; tako bo imel avgust 184 plačanih ur, september pa 176,

— prva prosta sobota v decembru (6. december) se spremeni v delovno,

zato pa bo prost dan na silvestrovo (31. decembra),

— v zvezi s predlaganim se spreminijo tudi dekadni dnevi.

Delavski svet je sklenil, da se razpiše vodilno delovno mesto »direktor sektorja za ekonomiko in organizacijo poslovanja« in imenoval razpisno komisijo.

Delavski svet je sprejel pravilnik o honoriranju prispevkov v Glasilu kolektiva.

Na predlog tov. Grünfelda je delavski svet sklenil, da iz rezervnih sredstev kupi določeno število obveznic federacije.

Delavski svet je sprejel na znanje informacijo, da se bodo lahko konec julija trije naši delavci vselili v novi stanovanjski blok na Bakovniku. Tov. Grünfeld in tov. Vavpotič bosta s tem v zvezi s samoupravno stanovanjsko skupnostjo razčistila nekaj še odprtih vprašanj.

Na eni od naslednjih sej bo podano tolmačenje v zvezi s pravicami do otroškega dodatka, ker novi zakon baje deli nadure na obvezne in neobvezne in pravi, da se obvezne nadure ne bodo štete v skupni dohodek upravičencev.

Polletni obračun poslovanja

Polletni obračun kaže v primerjavi z uspehom v enakem obdobju lani ugodne rezultate. Celotni dohodek se je povečal za 55 %, predvsem na račun interne realizacije. Boljši pokazatelj porasta obsega proizvodnje in prodaje je eksterna realizacija, ki je večja letos za 21 % in je dosegla 167 milijonov din. Povečanje gre predvsem na račun prodaje na domačem trgu, medtem ko izvoz dosega komaj polovico prodaje v istem obdobju lani. Izpad izvoza se močno odraža v poslovanju podjetja, ker bistveno poslabšuje že tako slabo likvidnost, predvsem pa je zaradi tako nizkega izvoza ogrožen uvoz nujno potrebnih rezervnih delov in repromateriala, ki ga ni mogoče nadoknaditi z nabavami doma.

Realizacija kaže tudi upravičenost vlaganja v prodajno mrežo, saj smo uspeli velik del prodaje realizirati preko svojih Interierjev. Tako usmerjenost je treba še podpirati in pri tem še tesneje sodelovati z drugimi organizacijami, ki želijo sodelovati pri širjenju prodajne mreže.

Dohodek je porastel napram istemu obdobju lani za 25 %, sredstva za osebne dohodke za 24 % in ostanek dohodka za 64 %. Pogodbene obveznosti so večje za 24 % in zakonske za 11 %. Podatki kažejo sicer ugodne rezultate, s katerimi pa ne moremo biti zadovoljni. Skupni ostanek dohodka z amortizacijo nam pri sedanji inflaciji komaj zagotavlja sedanji obseg proizvodnje, ne pa tudi sredstva za modernizacijo, ki je nujna tudi zaradi splošnega razvoja in zagotovitve standarda delavcev.

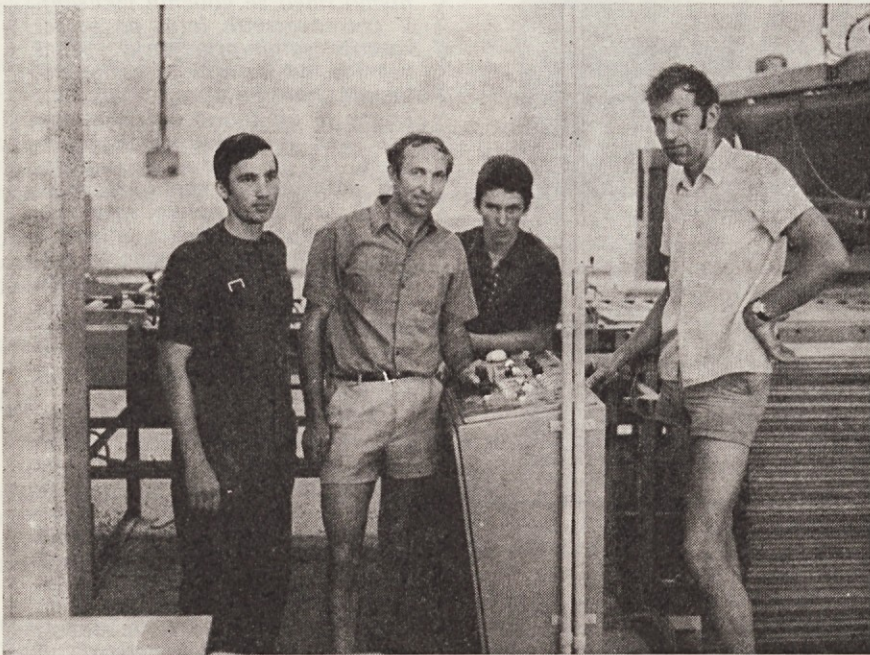
Tudi porast zakonskih obveznosti za 11 % ne kaže prave obremenitve gospodarstva, ker moramo odvajati še znatna sredstva v obliki dolgoročnih posojil in podobno, prav tako pa je možno končni obračun izdelati šele ob zaključnem računu, ko so znani vsi prispevki in davki ter stopnje letih.

Poprečni osebni dohodki na zaposlenega so porastli za 25 % in so v skladu z uspehi poslovanja. Potrebno pa bo uspešnost poslovanja še bistveno izboljšati, da bomo lahko zagotovili porast osebnih dohodkov, ki bo ustrezal porastu življenjskih stroškov.

Priznave na obračun in sam obračun je tudi pokazal nekatere pomanjkljivosti pri zajemanju podatkov in odnosih med TOZD. Zato bo potrebno vložiti še več truda in sodelovanjem čimvečjega števila delavcev zagotoviti čimbolj točne podatke in ustrezne ekonomske odnose med TOZD.

Janez Grünfeld

(Nadaljevanje s 1. strani)

Drešar Alojz, Perušek Miro, Vlašič Vinko in Hribar Lovro so povedali, da z uvedbo nove linije delo občutno hitreje teče. Fizičnega napora praktično ni, kvaliteta je boljša, saj je odpadel transport, pri katerem so se plošče lahko poškodovale. Novemu načinu se hitro privajajo, saj ima vsak na skrbi svoj del linije, tako da so začetne težave kmalu prebrodili. Vodja oddelka pa je pripomnil, da trenutno kapacitete še niso polno zasedene in da upa, da bo prodajni službi uspelo prodati še več ploskovnega pohištva, kar bi omogočilo obratovanje nove linije s polno zmogljivostjo.

Nekaj značilnosti srednjeročnega plana

Bralcem je najbrž znano, da se letos izteka petletno plansko obdobje. Za obdobje 1976—80 bo v kratkem izšel zakon o planiranju, sprejeta pa so že izhodišča za pripravo planov.

Začenja se torej novo plansko obdobje, v katerem bo treba izoblikovati družbeno planiranje, kot eno bistvenih samoupravnih aktivnosti.

Vsi nosilci planiranja, to so TOZD, krajevne skupnosti, samostojno in spoznamno z drugimi udeleženci planiranja določajo vsebino svojih planov.

Pri nas smo v zaključni fazi priprave osnutkov srednjeročnih programov TOZD. V njih naj bi se opredelili za razvojno politiko TOZD in OZD v naslednjih petih letih. Dogovorili

naj bi se o politiki in vsebini investiranja, o kadrovske politiki in prodajnih možnostih ter ocenah tržišča. Planirali naj bi poslovni uspeh in delitev, se dogovorili o stanovanjski politiki, družbenem standardu, delovnih pogojih in vseh glavnih dejavnostih, ki spremljajo življenje delovnega človeka.

Nekaj glavnih potez iz osnutkov srednjeročnih programov TOZD nam kaže na usmeritev v intenzivno rast, s stopnjo zaposlovanja, ki jo omogoča naravni prirastek. Investicije naj bi bile predvsem v smeri modernizacije in avtomatizacije, urejanja delovnih pogojev in usklajevanja kapacitet, v veliko manjši meri pa naj bi bile

usmerjene za povečevanje kapacitet. Ob sorazmerno velikih obstoječih proizvodnih kapacitetah je nadaljnje vlaganje v prodajo in prodajne prostore logično in nujno.

Tudi družbeni standard, predvsem pa stanovanjsko vprašanje in sodelovanje TOZD s krajevno skupnostjo naj bi načrtovali v srednjeročnem programu.

Seveda ni lahko načrtovati v sedanjih nestabilnih gospodarskih pogojih. Zavedati pa se moramo, da je treba misliti naprej in svoje načrte uskladiti tudi s širšimi družbenimi cilji.

S. S.

SINDIKAT — SINDIKAT — SINDIKAT — SINDIKAT — SINDIKAT — SINDIKAT — SINDIKAT

Iz dela osnovne organizacije sindikata v TOZD-Tovarna ploskovnega pohištva

Da bi izvedeli kaj dela OOS v TOZD-2, smo naprosili za razgovor tovariša Pavlič Alojza — predsednika IOOS TOZD-2. Povedal nam je tole:

Naša OOS je po stažu delovanja precej mlada, brez potrebnih izkušenj, vendar naše dosedanje delovanje kaže na to, da smo prebrodili začetno krizo.

V našem IOS deluje 12 članov — predstavnikov vseh sindikalnih skupin. V letošnjem letu smo imeli 10 sej, na katerih smo obravnavali vse pomembne stvari iz našega življenja. Obravnavali smo samoupravne akte, pravilnike, rešili vse prispele prošnje in pritožbe itd.

Prav po naši zaslugi se je zelo povečala informiranost naših sodelavcev. Reorganizirali smo aktiv ZSM, ki je sedaj sila delaven — skratka naše delo je že obrodilo vidne sadove. Kljub uspehom je še nekaj neurejenih stvari, ki jih bo potrebno rešiti v bližnji bodočnosti. Tu predvsem mislim na odbor samoupravne delavske kontrole. Kljub temu, da so bili člani tega odbora na seminarju, kjer so se seznanili z nalogami, pa je njihovo delo še zmeraj nedinamično, počasno in ne kaže še nikakršnega uspeha. Obenem pa je pri teh ljudeh, to je moje osebno mnenje, še zme-

raj opazna bojazen zaradi morebitnih povračilnih sankcij s strani grajanih sodelavcev.

Urejena tudi ni rekreacija in športna dejavnost. Želeli bi več tekmovanja z masovno udeležbo ženskih in moških ekip z ostalimi TOZD. Če dovolite, bi izkoristil priliko, da preko našega glasila napovem dvoboj s TOZD 1 v malem nogometu, streljanju, šahu in kegljanju. Tekmovanje naj bi bilo v septembru ob udeležbi ženskih (tudi v malem nogometu) in moških ekip. Upam, da bodo sodelavci in sodelavke TOZD 1 sprejeli naš predlog, ter da se bomo na športnem polju srečali v septembru. Želim in upam, da to ne bo osamljen dvoboj ampak, da se bodo podobni dvoboji organizirali tudi med ostalimi TOZD in da bodo potekali v športnem in prijateljskem vzdušju. Pozivam tudi sodelavce iz ostalih TOZD, da se pridružejo našemu dvoboju s svojimi ekipami. Obenem pa predlagam, da dvoboje izvede komisija za šport in rekreacijo pri IO sindikalne konference s pomočjo enakih komisij pri IOOS.

Tudi v naši TOZD nekatere sindikalne skupine niso aktivne, to pa predvsem zaradi tega, ker sodelavci v teh skupinah dejansko mislijo samo na

to, da dobijo OD ter regres, za delo v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah pa jim ni mar. Da niso posamezni sodelavci zainteresirani za aktivno sodelovanje pri izgraditvi samoupravljanja pa so krivi tudi njihovi delegati, ker ne organizirajo kratkih delovnih sestankih, na katerih bi obvestili sodelavce o vprašanjih, ki se bodo obravnavali na sestankih IOS in ostalih odborov, ter tako predloge sodelavcev posredovali naprej. Zavedati se je treba, da delegati sindikalnih skupin morajo na sestankih IOS prenašati mnenja in predloge svojih sodelavcev in ne samo svoja.

Za v bodoče pa smo si zadali nalogo, da povečamo delovno storilnost, izboljšamo delovno disciplino, izboljšamo delo v sindikalnih skupinah, organiziramo sindikalni izlet. Predvsem pa je naša naloga, da po naših močeh storimo kar največ, da se izboljša standard vseh sodelavcev, kar je nujno, glede na nenehno naraščanje življenjskih stroškov.

Kot vidite, smo si zadali precej nalogo, katere pa upam, da bomo izvršili s pomočjo IO sindikalne konference in vodstva TOZD.

Razgovor pripravil in zapisal:
Vlado Bajec

Razgovor z Antonom Jegličem, predsednikom IO sindikalne konference OZD Stol

V prejšnji številki našega glasila smo spregovorili o nalogah sindikata, za danes pa smo pripravili razgovor s predsednikom IO sindikalne konference tov. Jegličem o delu naše sindikalne organizacije v obdobju od občnih zborov OOS do danes in plan dela za vnaprej.

V.: Kako ocenjujete delo sindikalne organizacije po občnih zbiorih?

O.: V tem trenutku lahko rečem, da sem z delom vseh OOS in IOOSS v glavnem zadovoljen. Vsekakor je sedanje delo le-teh mnogo boljše kot je bilo v preteklosti, vendar pa še ni bilo narejeno vse, da bi se aktivirali prav vsi sodelavci. Tu predvsem mislim na posamezne sindikalne skupine, ki nekako nezainteresirano stoji ob strani dogajanj, namesto da bi se aktivno vključili v vse procese samoupravljanja in našega sindikalnega gibanja. Za neaktivnost posameznih sindikalnih skupin so po mojem mnenju največ krivi njihovi sindikalni poverjeniki, ki ne opravljajo dosledno svojih nalog. Glede na to, da so imeli vsi sindikalni poverjeniki dvodnevni seminar v Kamniški Bistrici z namenom, da bi vsak poverjenik moral poznati svoje naloge in tako tudi delovati. S tem pa bi oni opravičili zaupanje, ki smo jim ga izkazali sodelavci, ki so jih izvolili za svoje delegate.

Krivda za neaktivnost pa ne leži izključno samo na sindikalnih poverjenikih ampak tudi na ostalih članih sindikalne skupine, katerim je mar le koliki bodo osebni dohodki, kolik regres, bodo dobili kredit ali stanovanje itd. Razumem, da je to življenjskega pomena za vse nas, vendar mislim, da bi del svoje pozornosti in aktivnosti morali prenesti tudi na sindikalno udejstvovanje in delovanje v samoupravnih organih, ker je to naša osnovna pravica in dolžnost.

V.: Kako ste organizirali rekreativno dejavnost v OZD?

V naši OZD smo naredili korak naprej pri organiziranju rekreativne dejavnosti. Ta se je omejila predvsem na sodelovanje na zimski in letni lesariadi in pred nekaj meseci, ko se je ustanovil NK Virtus, so se tudi člani našega kolektiva začeli udeleževati nogometnih treningov. Kljub vsemu naštetemu pa je še premalo sodelavcev, ki bi se aktivno bavili s športom. Ne bi rekel, da ni zainteresiranosti za ukvarjanje s športom, vendar je za nas velika ovira pomanjkanje igrišč in profesionalnega referenta za šport in rekreacijo. NK Virtus je sicer pričel graditi novo nogometno igrišče (ob igrišču imajo namen zgraditi garderobo, igrišče za odbojko, košarko in rokomet), vendar bo v tem precej težko uspel, ker nima zadosti finančnih sredstev, če mu ne bodo pomagali KS Duplica in KS Šmarca. Kar se pa tiče profesionalnega referenta za šport pa menim, da bi bil skrajni čas, da ga zaposlimo tudi v naši OZD. Ne morem si misliti, da lahko podjetje s 1700 zaposlenimi ljudmi zdrži brez njega. Tu ne gre samo za to, da bi ta referent organiziral športna tekmovanja samemu sebi v namen, ampak bi s tem, ko bi sodelavci tekmovali, krepili svoje telo, kar bi nam omogočilo dobro organiziranje in vodenje splošnega ljudskega odpora v primeru vojne, kar pa je tudi ena osnovnih nalog sindikata.

V.: So aktivni mladih delavcev že pričeli delovati?

O.: Aktivni mladih delavcev so bili ustanovljeni po vseh TOZD, razen v TOZD trgovina, vendar njihovo delo ni zaživele v okviru aktivov mladih delavcev ampak predvsem v aktivu ZSM. Tu pa je večina mladincev sila delavna, polna elana in sploh lahko

rečem, da smo v sindikatu zelo zadovoljni z njihovim delom. Letos ni bilo proslave, volitev ali drugih akcij, kjer bi nam mladinci in mladinke odpovedali pomoč. Nasprotno, veliko idej in predlogov ter seveda pobud za pomoč pri delu je prišlo iz njihovih vrst.

V.: Glede na to, da sindikati delujejo pod idejno političnim vodstvom ZK, me zanima, kako je s sodelovanjem sindikata in ZK?

O.: Moram reči, da je bilo sodelovanje dosedaj zadovoljivo. Skupaj rešujemo vsa pomembna vprašanja in lahko rečem, da je bila večina naših pripomb ali predlogov osvojenih in podprtih s strani ZK. Upam, da bo tako tudi vnaprej, ter da bo ZK še bolj idejnopolitično usmerjala naše delo.

V.: Zanima me ali sindikat sodeluje s KS Duplica, kjer živi večina naših sodelavcev?

O.: S krajevno skupnostjo Duplica še ni pravega sodelovanja. Sodelujemo le v pripravi proslav, volitev, kaj več pa še ne. Mnenja sem, da se bomo morali še veliko bolj povezati s KS, ker med naše naloge spada tudi organizacija zabave in počitka naših sodelavcev po končanem delovnem času. Pri tem mislim, predvsem na gostovanje raznih ansamblov in gledaliških skupin v Kulturnem domu na Duplici.

V.: Na koncu še vprašanje, kakšen je plan dela sindikalne organizacije za vnaprej?

O.: Največ časa moramo v bodoče posvetiti izboljšanju delovne discipline, varčevanju, izboljšanju kvalitete naših izdelkov. Kar največ pozornosti pa moramo posvetiti izdelavi novega pravilnika o delitvi OD ter s tem povečanju standarda naših sodelavcev.

Vlado Bajec

SPOZNAVAJMO »STOL« — SPOZNAVAJMO »STOL« — SPOZNAVAJMO »STOL« — SPOZN

TOZD-4 — Tovarna dopolnilnega programa Moste

Čeprav je TOZD-4 oddaljen od se-deža našega podjetja le 6 kilometrov, smo mnenja, da večinoma malo, vse-kakor pa premalo vemo o njem.

Pred vojno je bila na lokaciji da-našnje TOZD-4 zasebna obrtna delav-nica, ki je bila po vojni nacionalizi-

rana, prevzelo pa jo je podjetje Slo-venija ceste. Prvotni naziv je bil Te-sarstvo, kasneje pa Tesarstvo in mi-zarstvo Moste. Po priključitvi ščetar-ne iz Komende v januarju 1961 je na-stalo podjetje Sloga, v katerem je bilo zaposlenih tudi preko 90 delav-

cev. Zaradi močne priyatne konkuren-ce in pomanjkanja novih strojev je tržišče sprejemalo vse manj ščetar-skih izdelkov, tako da je tovrstna pro-izvodnja v Slogi rapidno padla. Delav-ci so odhajali, nekateri pa so se pre-usmerili v mizarstvo.

Pogled na tovarno dopolnilnega programa Moste

Prvotno je bilo mizarstvo samo v eni leseni lopi dimenzij 12×16 metrov. Leta 1959 je bil zgrajen trakt z upravnim poslopjem, leta 1963 pa nova proizvodna hala.

Pred priključitvijo Stolu (1. 1. 1974) je bila proizvodnja obrtniškega značaja in večinoma po naročilu. Podjetje je sodelovalo z Lesnino in Slovenijalesom, predvsem pri opremljanju lokalov. Serijske proizvodnje je bilo zelo malo. Sodelovanje s Stolum sega več kot deset let nazaj. Bilo pa je le občasno, ker se serijska proizvodnja ni obnesla. Okoli 70% delavcev je namreč kvalificiranih in iz starejše generacije. Toda delovni pogoji so bili slabi, težave zaradi konkurence in rokov pa vse večje. Tako je prišlo do težnje po združitvi s Stolum.

Razvojni program je obsežen, za uresničitev pa bi potrebovali skoraj milijardo starih dinarjev. Radi bi zgradili novo proizvodno halo, s tem v zvezi pa bi potrebovali tudi novo kotlovnico, trafo postajo in skladišče repromateriala. Z novo halo se bo bistveno izboljšal tehnološki postopek, delovni pogoji in varnost pri de-

lu. Kot običajno se je zataknilo pri denarju, tako letos nove proizvodne hale ne bo mogoče postaviti. Nabavljeno pa je nekaj novih strojev, orodja in ročnih strojčkov. Lani so v TOZD-4 uredili tudi jedilnico, ki je bila prej v kletnih prostorih, kjer delavci niso mogli sedeti.

TOZD-4 izdeluje dopolnilni program ploskovnega in kosovnega pohištva. To so v glavnem predalniki, omare in lesene predelne stene, ki jih tudi sami montirajo. Trenutno opremlja Ekonomsko fakulteto. Novost v proizvodnji so zobotehnične mize, ki se preko Jugodenta prodajajo po vsej državi. Tesarstvo pa v glavnem dela za vzdrževanje v celotni delovni organizaciji.

Proizvodnja je maloserijska, predvsem zato, ker se lahko proizvodnja precej hitreje prilagodi kot v matičnem podjetju. Poleg tega za velike serije ni ustreznih prostorov, skladišč in strojnega parka.

Samoupravljanje je v zadnjih letih doseglo visoko stopnjo. Ker šteje TOZD-4 le okoli 50 delavcev, nimajo

svojega delavskega sveta, temveč vrši to funkcijo zbor delovnih ljudi. Imajo pa izvršilni odbor in seveda svojo delegacijo v centralnem delavskem svetu.

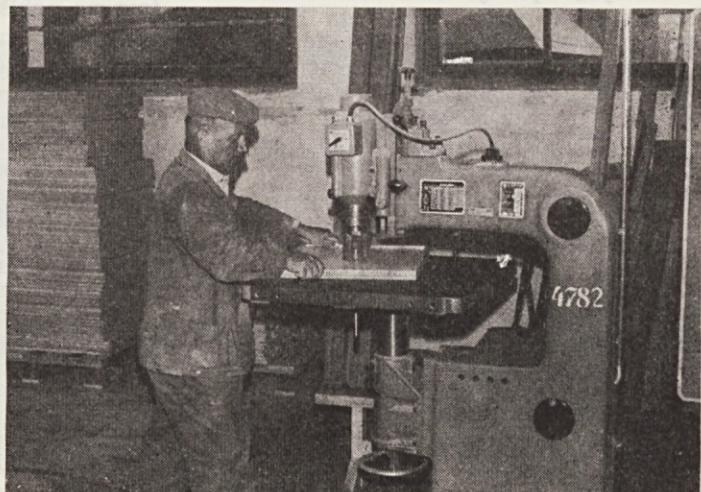
Rekreacija ni tako razvita, kot bi lahko bila. Temu je kriva predvsem slaba povezava z matičnim podjetjem. Dobili so sicer 200 starih tisočakov, s katerimi so kupili drese, žogo, športne copate in nekaj šahovskih garnitur, vendar to ni dovolj. Slabo so obveščeni o športnih tekmovanjih, ki se jih udeležujejo ekipe Stola, tako da na primer na Lesariadi ni nastopil noben športnik iz Most, čeprav je tu več dobrih nogometašev, kegljačev itd. Skoraj ne mine malica, ko ne bi igrali nogometa. Za prvi maj so delavci iz TOZD-4 odigrali nogometni turnir z mladimi iz Most.

Vsako leto organizirajo kolektivni izlet. Letos bodo obiskali tovarno Goranje v Velenju.

Priključitev k Stolu ocenjujejo delavci v Mostah kot zelo pozitiven korak. Spremenila se je notranja organiziranost, izboljšala se je varnost pri delu, red in disciplina in sploh v celoti skrb za delavca. Omogočeno jim je letovanje, preventivno zdravljenje delavcev na delovnih mestih, ki so ocenjena kot zdravju škodljiva. Vključitev v Stol omogoča novo tehnologijo dela, ki je sami z lastnimi sredstvi ne bi mogli tako hitro uvajati, saj tudi kreditov ne bi mogli dobiti.

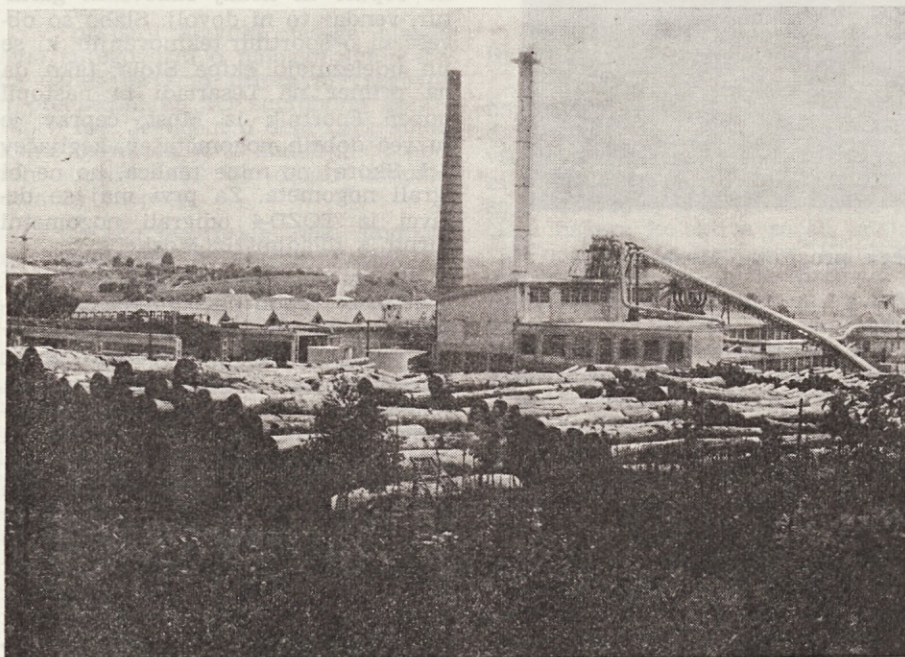
Delavci so v veliki večini domačini ali pa iz bližnje okolice. Fluktuacija je minimalna, saj letno ne odide več kot 2 ali trije delavci in to v glavnem mladi. Osební dohodki so izenačeni z dohodki v drugih TOZD. Nivo samoupravljanja se je dvignil, informiranost je boljša, delavci lahko sodelujejo pri planiranju in izvajanju gospodarske politike celotnega podjetja, ob lastni angažiranosti in pomoči delovne organizacije Stol kot celote pa se jim odpirajo nove razvojne perspektive.

Tulij Budau

Predstavljamo vam članice Unilesa

Lesna industrija »JAVOR« Pivka

V »Javoru« smo se pogovarjali z dipl. ing. Brankom Kocmanom, urednikom tovarniškega glasila »Javorov list«. Za našo rubriko nam je posredoval svoj članek, ki ga objavljamo skoraj v celoti (izpustili smo informacije o »Unilešu« ter nekaj podrobnih podatkov, ki za člane našega kolektiva ne bi bili toliko zanimivi).

Prve začetke predelave lesa zapišemo v naših krajih že v 16. stol. Les so predelovali na žagah. Te so se posebno razbohotile konec 19. in v začetku 20. stoletja. Na področjih današnjih TOZD, ki sestavljajo JAVOR, segajo začetki predelave lesa najdlje v Postojni, kjer je leta 1896 Fran Jurca zgradil parno žago. Leta 1901 je Medica v Pivki proizvajal žagan les. Leta 1907 je Alojz Urbančič na Baču postavil skromno žago. Leta 1921 je Windischgraetz na Belskem zgradil parno žago. V Prestranku pa je leta 1926 podjetnik Loi Innocente iz Milana za proizvodnjo uporabljal žago in furnirnico.

Proizvodni obrati so večkrat menjavali lastnike. Razvoj lesne industrije se ni več omejeval samo na žagarstvo. V letu 1927 so začeli v Pivki izdelovati parket in zaboje. Leta 1935 je tovarna vezanih plošč in mizarških plošč v lastništvu Windischgraetza pričela z redno proizvodnjo. V Prestranku je tovarna leta 1944 pogorela.

Po osvoboditvi je bila izvršena nacionalizacija. Lesna podjetja so bila takoj usposobljena za proizvodnjo,

edino v Prestranku so pričeli s proizvodnjo šele leta 1952. Podjetja so v razgibanih povojnih letih preživela različne organizacijske oblike. 1. 4. 1951 je nastalo novo podjetje JAVOR v Pivki, ki je doseglo velikost v današnjem obsegu šele po odcepitvi furnirnice in zabojarne v Ilirski Bistrici leta 1954 in priključitvi LIP Postojna leta 1960.

Podjetje se je torej razvijalo ob vztrajnem prizadevanju vseh dislociranih obratov, ki danes tvorijo pet TOZD:

- tovarna vezanega lesa Pivka
- tovarna furnirja Prestranek
- tovarna stolov Bač
- tovarna pohištva Postojna
- tovarna opažnih plošč Belsko

Vsaka TOZD je specializirana za določeno proizvodnjo. TOZD v Pivki proizvaja vezane in mizarške plošče, sedeže in naslone ter še nekatere druge vrste finalnih proizvodov in žagan les. TOZD v Prestranku proizvaja furnir in žagan les listavec. TOZD na Baču se ukvarja s proizvodnjo stolov in z žaganim lesom. TOZD v Postojni proizvaja kosovno in tapecirano pohištvo, zlasti sedežne garniture, TOZD v Belskem pa žagan les in opažne plošče. Poleg TOZD ima podjetje tudi delovno skupnost Skupne službe v Pivki. Ob težnji za čim boljše prodajo ima podjetje 3 poslovalnice, ki so priključene TOZD:

- poslovalnica Ljubljana k TOZD Pivka

- poslovalnica Zagreb k TOZD Postojna
- poslovalnica Beograd k TOZD Prestranek.

14. 3. 1974 se je podjetje JAVOR Pivka vključilo v SOZD »UNILES«.

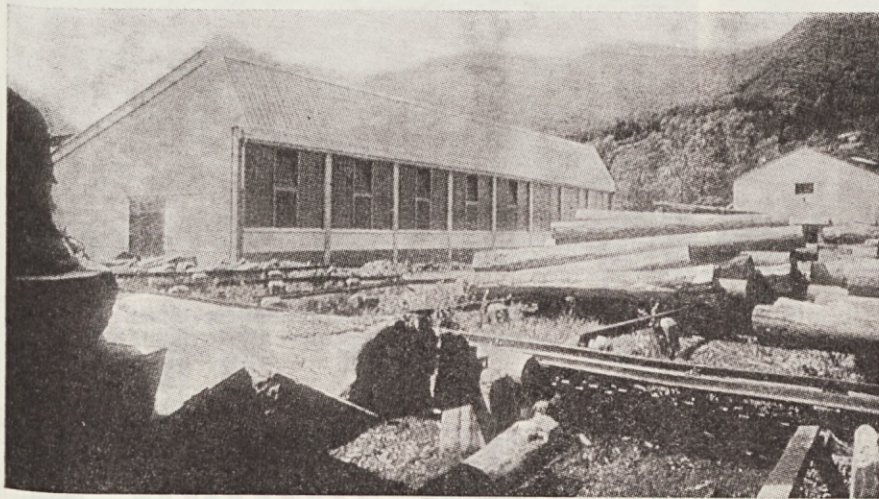
V letu 1974 je JAVOR dosegel 390 milijonov din bruto produkta, za leto pa planira 472 milijonov. Lanski izvoz je dosegel vrednost 8 milijonov dolarjev, letošnji izvoz pa je planiran v višini 12 milijonov dolarjev. Pretežni del izvoza opravi podjetje samo, saj je samostojni izvoznik že od leta 1951. Največ izvažajo v Italijo, Libijo, ČSSR, Veliko Britanijo, Švico, ZDA itd. V zadnjem času se JAVOR uveljavlja tudi kot kooperant pri investicijskih delih v tujini. Tako so oblagali s stenskim oblogami iz lastne proizvodnje Hiltonove hotele v Zakopanah na Poljskem. Ostalo, kar podjetje ne izvozi, proda doma, večinoma v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu, dalje s pomočjo ostale trgovske mreže ali pa direktno potrošnikom.

Kljub raznolikemu in širokemu proizvodnemu programu se delavci podjetja ne zadovoljujejo z obstoječim stanjem, temveč načrtujejo in usposablajo nove investicije, ki bodo podjetju omogočale nemoten razvoj. Pred nekaj leti je bila obnovljena tovarna panel v Pivki. Istočasno se je panelka začela izdelovati s proizvodnim procesom po tekočem traku. V Prestranku so obnovili furnirnico. Letos je začela obratovati nova energetska toplotna. V teku so dela na rekonstrukciji tovarne vezanega lesa. V Postojni se gradi nova tovarna pohištva. Pretežni del investicij se nanaša na opremo iz uvoza. V bližnji bodočnosti namerava podjetje koncentrirati žagarsko proizvodnjo na enem mestu, medtem ko je danes ta proizvodnja na treh različnih krajih. V načrtu je tudi občutno povečanje proizvodnje plemenitega furnirja. Podjetje tudi razpravlja o širšem sodelovanju v slovenskem in jugoslovanskem prostoru.

V podjetju je približno 1600 zaposlenih, od tega skoraj 700 žensk. JAVOR pa ne daje svojim delavcem samo pogojev za osnovni življenjski standard. Podjetje gradi in opremlja sodobne obrate za družbeno prehrano po TOZD, daje regres za tople obroke, daje na voljo počitniški dom v Piranu in stalno spodbuja telesno-kulturno rekreacijo. Tako sleherni delavec JAVORJA s svojim prizadevanjem vključuje kolektiv v mednarodno delitev dela. Akumulacija, ki jo pri tem ustvarja podjetje pa daje vso garancijo, da bo JAVOR v prihodnje med vodilnimi kolektivi v Pivški dolini in celotni primorski regiji.

Predstavljamo vam članice Unilesa

Podjetje »LIKO« Vrhnika

Lakirnica Tovarne vrat Borovnica

Pred več kot sto leti, leta 1873, je v tovarni Kotnik na Verdu stekla organizirana proizvodnja parketa. Podjetje je večkrat menjalo lastnika. Po vojni je prešlo v družbeno last, zaživel pa je šele takrat, ko so delavci prevzeli tovarno v svoje roke, združeni v takratnem Lesnoindustrijskem podjetju Ljubljana. Tedaj se je pričela rekonstrukcija parketarne, zgrajena pa je bila nova tovarna vrat v Borovnici. To je bila prva tovarna v Jugoslaviji, postavljena za serijsko izdelavo vrat.

Leta 1962 se je žagarski obrat Ljubljanski vrh, last Kmetijske zadruge Vrhnika, priključil Lesnoindustrijskemu podjetju Verd. Podjetje LIP Ljubljana je leta 1960 na željo kolektiva razpadlo na tri samostojna podjetja: LIP Radomlje, LIP Verd in LIKO Borovnica. Ekonomske analize so pokazale, da taka razdrobljenost ni umestna, zato sta se s 1. januarjem LIKO Borovnica in LIP Verd združila v današnje podjetje LIKO Vrhnika, ki se mu je leta 1965 priključilo še Splošno mizarstvo Vrhnika.

Obrat Borovnica so ob ustanovitvi sestavljale ekonomske enote vratarna, mizarska delavnica, žaga ter stranski obrati z obratovodstvom. Povečano povpraševanje po kvalitetnih izdelkih mizarske delavnice, ki je že takrat proizvajala izključno izdelke za izvoz, je narekovalo rekonstrukcijo, ki bi omogočila večjo proizvodnjo ob čim manjših vloženi sredstvih. V letu 1962 je bilo dograjeno skladišče gotovih izdelkov z garderobo, sanitarijami in obratnimi pisarnami, leta 1965 pa se je pokazala potreba po dokončni izgradnji skladišča gotovih izdelkov. Usposobljeni so bili tudi nekateri dodatni proizvodni elementi, ki so prej povzročali ozka grla. Leta 1968 je uvedba valjčnih transportnih

prog v notranjosti mizarske delavnice omogočila ponovno znižanje stroškov. Leta 1972 je bila opravljena tretja rekonstrukcija mizarske delavnice, ko je bil s preselitvijo grobe prirezovalnice pridobljen nov proizvodni prostor, ki je bil uporabljen za lokacijo strugarne kot samostojne proizvodne celote. Naslednja faza pa je rekonstrukcija sušilnice. V celotnem obsegu se je vratarna v Borovnici povečala trikratno, z 2200 m² na 6600 m².

Ob ustanovitvi podjetja »LIKO« Vrhnika so obrat Verd sestavljale naslednje proizvodne enote: žaga, parketarina, mizarska delavnica ter žaga Ljubljanski vrh. Že leta 1963 je stekla proizvodnja v obratu vhodnih in garažnih vrat. Ta proizvod je dopolnil program proizvodnje notranjih vrat v obratu Borovnica. Zaradi problematike fizičnega dela in pomanjkanja delovne sile, je bil leta 1967

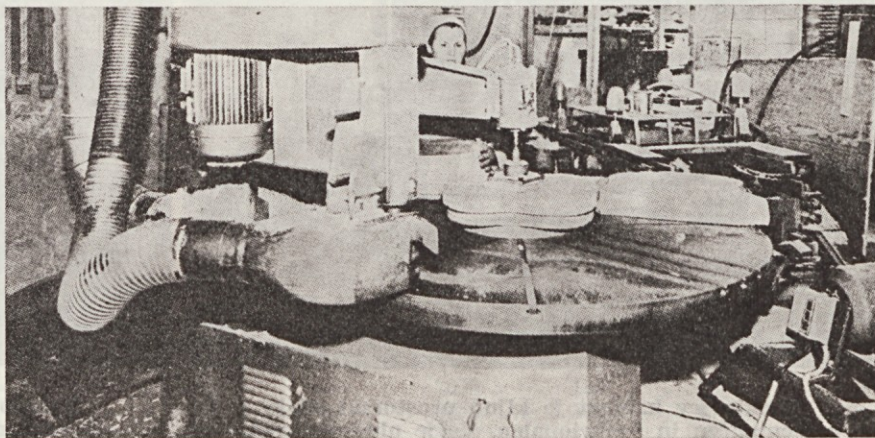
kupljen in montiran portalni žerjav za razkladanje, sortiranje in skladiščenje hlodovine. V juliju leta 1967 je pogorelo ostrešje sušilnice, požrtvovalnim delavcem pa je uspelo preprečiti, da ni požar uničil vsega obrata. Leta 1970 je bilo skladišče žaganega lesa urejeno za delo z viličarjem, s čimer je bilo odpravljeno težaško delo na skladišču žaganega lesa. Tudi storilnost se je v tem znatno povečala. Zadnja večja investicija na obratu Verd se je začela leta 1972, in sicer z graditvijo novih proizvodnih prostorov za sedežno pohištvo. Po zaključku te investicije se bo povečala zmogljivost na predvidenih 480 tisoč stolov letno. V perspektivi pa je izgradnja nove žage, ker je prejšnja pogorela.

Notranja vrata, ki jih proizvaja TOZD v Borovnici, ne prodajajo le trgovini, temveč jih približno polovico tudi sami montirajo (kot gotov izdelek). Lastno prodajalno imajo le na Vrhniki, zaradi povečanja proizvodnje pa se bodo morda odločili še za kakšno prodajalno. Sicer pa svoje izdelke plasirajo na celotno jugoslovansko tržišče, v ZDA in v države zahodne Evrope, stavbno pohištvo pa poskušajo prodajati tudi na Vzhod. Imajo tudi dve predstavništvi, in sicer v Beogradu in v Skopju. V Srbiji delajo tudi montažne skupine.

Zaposlenih je približno 870 delavcev, od tega ca. 400 v Borovnici, ca. 420 na Verdu, ca. 50 pa v skupnih službah. Ženske predstavljajo približno polovico zaposlenih. Fluktuacija je v normalnih mejah.

V lanskem letu je doseglo podjetje »LIKO« Vrhnika preko 20 starih milijard realizacije, od tega skoraj polovico na zunanjem trgu. V prvi polovici letošnjega leta pa je znašala celotna realizacija 8,5 starih milijard, od tega ca. tretjino na zunanjem trgu.

Tulij Budau

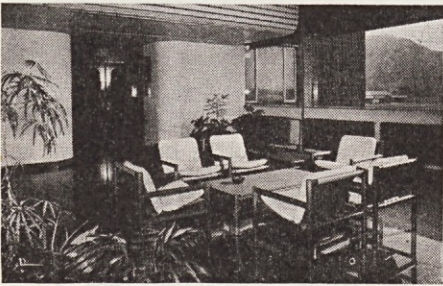
Oblikovanje sedeža na rezkarju Carusel, Verd

Po sledi Stolovih izdelkov

Poslovni prostori Gorenjskih oblačil so vključeni v eni najsodobnejših arhitektonskih zgradb v Kranju skupno s proizvodnimi obrati.

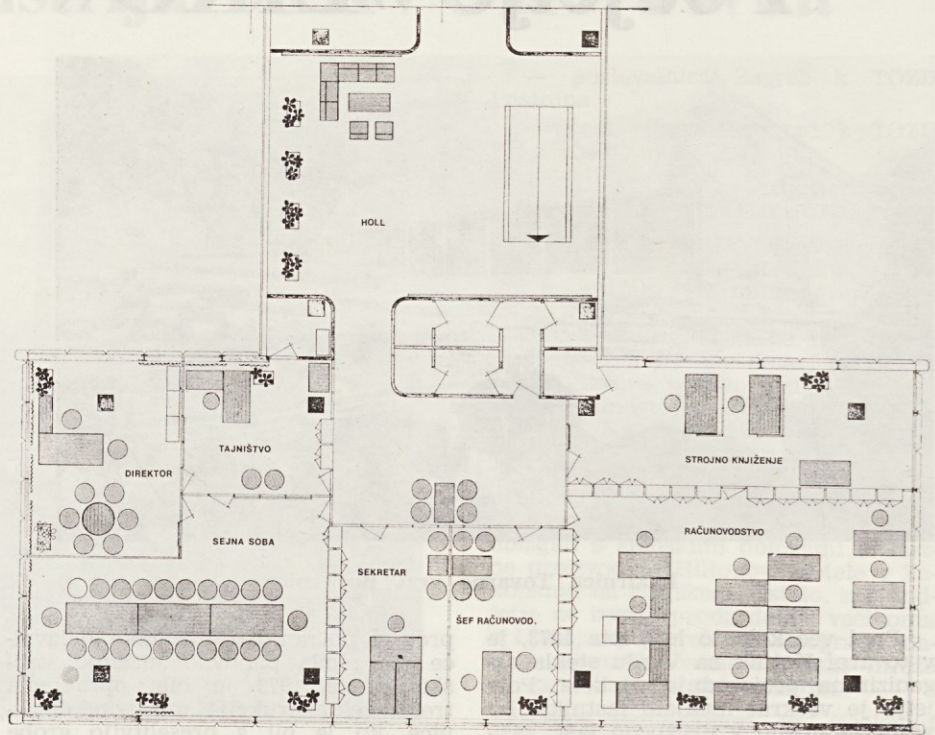
Zunanost objekta kot tudi notranji prostori so sodobno oblikovani in prirejani potrebam investitorja ter nudijo proizvajalcu in gostu prijeten ambient. Slike, skulpture in grafična dela s svojim neposrednim delovanjem ustvarjajo kulturno atmosfero, ki se čuti po vsej tovarni. Projektanta zgradbe (arhitekta Oblak in Klavora iz Kranja) sta uspela v celoti ugoditi proizvodno-tehnološkimi, organizacijskim in ekonomskim zahtevam naročnika. Za to delo sta bila nagrajena z nagrado iz Prešernovega sklada.

Na željo investitorja (Gorenjska oblačila Kranj) smo izdelali načrte za predelne stene, pisarniško pohištvo iz serijskega programa z organizacijskimi sredstvi in barvno študijo prostorov. Naši predlogi so bili v celoti sprejeti, zato so se dela realizirala.

Holl je prostoren in svetel. V sodoben ambient se lepo vklaplja naša sedežna garnitura »Barbara«.

Predelne stene (furnirane v hrastu) smo delali v kooperaciji z Alpremom iz Kamnika. Pisarniško po-

hištvo je v celoti vzeto iz programa biro E; furnirano je v hrastu, razen vzorčne sobe, ki je furnirana v palisandru in direktorjevega kabineta, ki je v teaku.

Stoli in fotelji so tapecirani s standardnim blagom iz našega programa in ustrezajo barvnim kombinacijam. Organizacijska sredstva nudijo vse možnosti za sodobno organizirano pisarniško poslovanje.

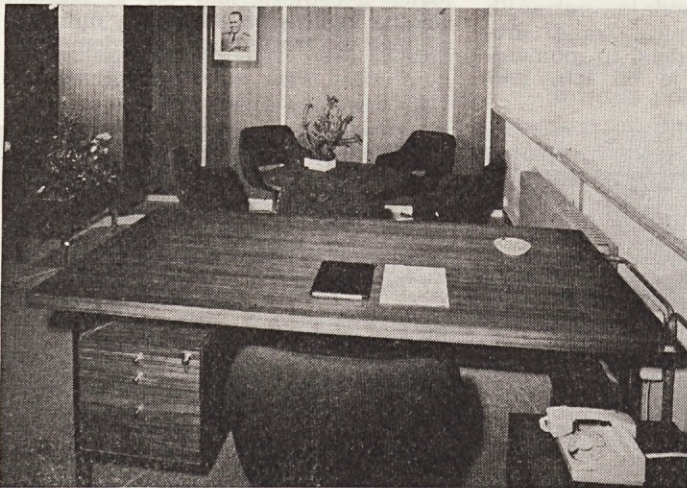
Vsako delovno mesto je opremljeno s košem za odpadke in podnožni-

kom.

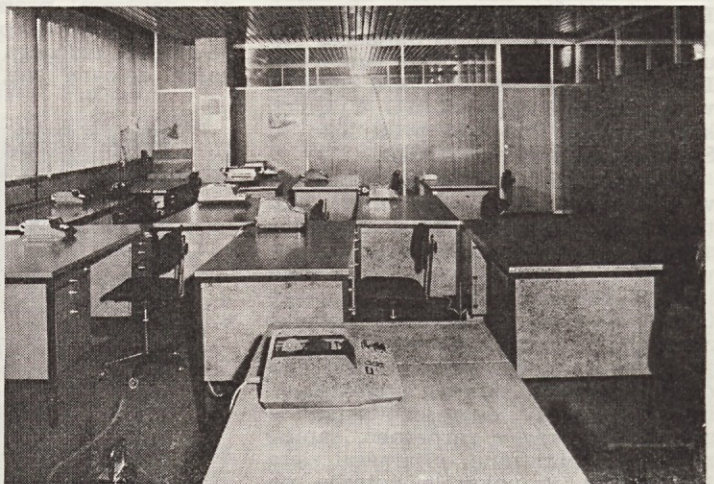
Zavesa so iz trpežnega diolena v beige barvi. Tapisom je pastelno zelen ali drap.

V vsakem prostoru so cvetlična korita z zelenjem, ki dajejo ambientu prijeten in svež izgled.

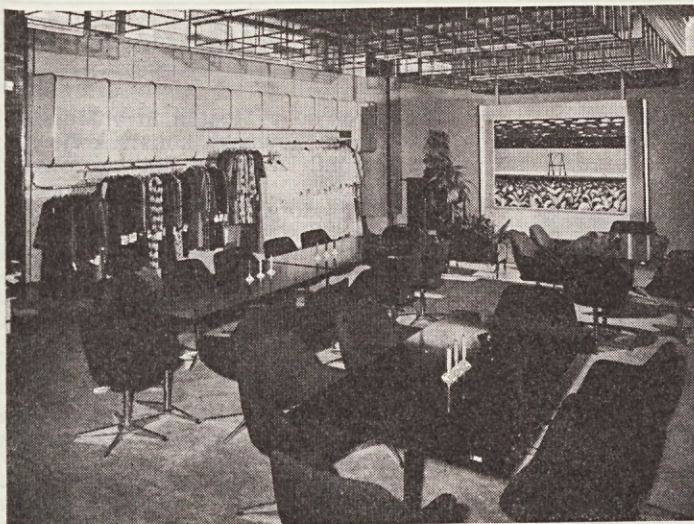
Kljub temu, da smo pri opremitvi uporabili samo artikole iz serijskega programa, nam je uspelo solidno opremiti sodobne pisarniške prostore in zadovoljiti naročnika tako s funkcionalne kot z estetske plati

Direktorjev kabinet je kljub prostorski stiski reprezentančen in funkcionalen. Večje obiske direktor lahko sprejema v sosedni konferenčni sobi.

Računovodstvo je največji pisarniški prostor (12 delovnih mest). Pohištvo biro/E, smotrno dopolnjeno z organizacijskimi sredstvi, nudi vse možnosti za sodobno organizacijsko poslovanje.

V pritličju je poleg komercialnih prostorov (prodaje in nabave) še reprezentančna vzorčna soba.

Obrati družbene prehrane so v kleti. Oprema jedilnice omogoča večnamensko uporabo prostora. Pri preureditvah s pridom uporabljajo naše predelne panoje.

Gibanje OD v I. polletju 1975

Višino OD smo v I. polletju letošnjega leta spremenili le v marcu in to s spremembo vrednosti točke za 12 0/0.

V primerjavi s I. polletjem lanskega leta so se OD gibali takole (neto OD brez nadur)

TOZD-3 je opazen vpliv preusmeritve proizvodnje in s tem začasno nižje produktivnosti. Podatki za PE-1 in DSSS niso popolnoma primerljivi, ker se je iz PE-1 izločil TOZD-9 in TOZD Restavracija.

Poprečni neto OD v mesecu juniju

1974 je znašal 2503 din, v mesecu juniju 1975 pa 2992 din in je torej za 19,5 0/0 višji. To kaže, da se nam dinamika gibanja OD počasi zmanjšuje.

Po samoupravnem sporazumu lesne industrije znaša masa dogovorjenih bruto OD za I. polletje 1975 38.153.121 din, razporedili pa smo za OD 37.770.765 din, kar je 99 0/0 dogovorjene mase. Pri tem upoštevamo letno valorizacijo osnov, ki se objavlja po polletju. Primerjalni podatki za I. polletje v občinskem merilu niso še dostopni, podatki o OD za mesec junij v petih podjetjih, s katerimi običajno primerjamo nivo OD, pa niso preveč spodbudni. Primerjava po podatkih iz poročila RAD-1 kaže naslednje: (tabela spodaj)

Pri tem lahko ugotovimo, da bomo zmogli slediti tempu gibanja OD v občini le ob boljših rezultatih gospodarjenja in poslovanja glede na samoupravni sporazum, dogovorjena merila delitve dohodka in sredstev za OD.

JERMAN ing. Peter

TOZD	PE	I. polletje 1974	I. polletje 1975	Index 1975/1974
	1	3049	3861	127
	2	2473	3103	125
DSSS		2853	3604	126
	1	1987	2618	132
	3	2065	2513	122
	4	2088	2650	127
	5	2119	2621	124
	6	2041	2581	126
	7	2133	2738	128
	8	2084	2661	128
TOZD-1		2090	2649	127
TOZD-2		2025	2530	125
TOZD-3 Motnik		1903	2247	118
TOZD-4 Moste		2173	2899	133
TOZD-9 Interior		—	3162	—
TOZD — Restavracija		—	2303	—
SKUPAJ »STOL«		2255	2853	126,5

Poprečno so se OD povišali za 26,5 0/0 v primerjavi s prvim polletjem lanskega leta. V tej primerjavi po posameznih PE se močno opaža vpliv starostne strukture delavcev, ki se je pričel kazati na višini OD z uveljavitvijo določil Sindikalne liste o vrednotenju minulega dela. Ta določila smo pričeli uporabljati z junijem 1974. Pri

	Junij 1974	Index	Junij 1975	Index	I. četrtletje 1975	Index
STOL	2497	100	2826	100	2673	100
ETA	2050	82	2951	104	2713	101
SVIT	2245	90	3022	107	2636	99
SVILANIT	2474	99	3055	108	2944	110
TITAN	2366	95	3265	115	3151	118

Dogovor s sodelavci — Dogovor s sodelavci

Naš sogovornik je bil to pot dipl. ing. Dušan Štefula, vodja vzdrževanja, energetike in investicijskega vzdrževanja. Razgovor smo izkoristili v veliki meri za to, da nam je opisal delo in probleme službe, ki jo vodi.

— Kdaj ste prišli v Stol?

— Kot praktikant že leta 1948, po končani srednji tehnični šoli strojne smeri pa sem se leta 1950 redno zaposlil. Leta 1959 sem se redno vpisal na strojno fakulteto, vendar delovnega razmerja nisem prekinil, ker sem veliko dela, v dogovoru s tovarno, lahko opravljal doma. Leta 1964 sem diplomiral in prevzel svoje današnje delovno mesto.

— Kako se je razvijal strojni park in tehnologija od vašega prihoda v tovarno pa do danes?

— Takoj po vojni nismo smeli uvažati novih strojev, tako da smo v glavnem popravljali stare stroje. Razvoj z modernimi prijemi se je začel šele leta 1957, ko je bil uvoz dovoljen in smo lahko začeli uvajati sodobno tehnologijo, moderne stroje in strojne naprave. Takrat se je začel bistveni porast proizvodnje.

— Kaj vse sodi v delovno področje vaše službe?

— Naša dolžnost je, da skrbimo, da ne pride do zastojev. Vse stroje in strojne naprave, gradbene objekte ter omrežje šibkega in jakega toka preventivno vzdržujemo. Nabavljamo rezervne dele z domačega tržišča in iz inozemstva. Mnoge pripomočke in strojne naprave za našo specifično tehnologijo izdelujemo sami, ker jih nihče ne proizvaja, saj bi bili zaradi zelo majhnih serij nesorazmerno dragi in po njih ne bi bilo dovolj povpraševanja. Sodelujemo pri investicijski izgradnji in investicijskih delih. V zadnjem času veliko delamo za službo varstva pri delu, tako da je obratovanje v čimboljših delovnih pogojih. Ko tovarna nabavlja nove stroje, izbiramo med najkvalitetnejšimi stroji in skušamo doseči ugodne prodajne pogoje. Izdelujemo projekte za razne rekonstrukcije oddelkov in vršimo investicijska dela za manjše ob-

jekte, kot so v Mostah in v Motniku. Izdelujemo kovinske konstrukcije raznih končnih izdelkov kot prototipov, ki jih nato temeljito preizkusimo, preden gredo v serijsko proizvodnjo. Sodelujemo s kooperanti za kovinsko galanterijo; s proizvodnega stališča se tu vrši izbor materiala in sklepanje pogodb z vsemi kooperanti za kovinski material, ki ga nato temeljito preizkusimo in testiramo. Skrbimo tudi, da je proizvodnja in razdelitev pogonske energije čimbolj ekonomična.

— Pri tako širokem obsegu dela se gotovo vaše področje dela križa z delom drugih služb?

— Vsekakor, saj vsakodnevno sodelujemo praktično s celotno tehnično operativo. Imamo stalne stike z nabavnim sektorjem, z vodji TOZD in z vodji poslovnih enot. Vse težave, ki se pojavljajo, skušamo takoj in čimbolje rešiti.

— S kakšnimi težavami pa se mora spoprijemati služba za vzdrževanje kot taka?

— Težav res ni malo. Osnovna in največja težava je pomanjkanje kadrov, zlasti elektro in kovinske stro-

Kadrovske spremembe v juliju

Prišli:

ŽURBI Tatjana, administratorica, PE 1-OZD skupne službe
BERLEC Miroslav, uslužbenec, PE 1-OZD skupne službe, iz JLA
DROLIC Adalbert, NK delavec, TOZD 3, iz JLA
BRNOT Anton, NK delavec, PE 7-TOZD 1, iz JLA
KUNEJ Edi, NK delavec, PE 3-TOZD 1, iz JLA
BIZJAK Zdravko, NK delavec, PE 7-TOZD 1, iz JLA
JAGODIC Franc, KV pohišten mizar, TOZD 4

Po uspešno končani učni dobi so pridobili lastnost delavca:

HAFNER Florijan, KV pohišten mizar, PE 9-TOZD 2
OSOLNIK Ivan, KV pohišten mizar, PE 9-TOZD 2
ŽAGAR Dominik, KV pohišten mizar, PE 9-TOZD 2

Učno razmerje so sklenili:

JERIN Marjan, stroj. ključavničar — vajenec
ČRNKO Drago, pohišten mizar — vajenec
KOCJANČIČ Marjan, pohišten mizar — vajenec
KOCAR Karel, pohišten mizar — vajenec
MALEŠ Vinko, pohišten mizar — vajenec
KOTNIK Bojan, tapetnik — vajenec
PANČUR Marjan, tapetnik — vajenec
SLAPNIK Jožica, tapetnik — vajenka

Odšli:

ROTAR Karel, NK delavec, PE 9-TOZD 2, pismeni sporazum
NOVAK Janez, dipl. pravnik, PE 1-OZD, odšel v JLA
ŽAVBI Stanislav, NK delavec, PE 5-TOZD 1, odšel v JLA
URŠIČ Miroslav, NK delavec, PE 5-TOZD 1, odšel v JLA
PANČUR Janez, KV poh. mizar, PE 9-TOZD 2, odšel v JLA
KOVIČ Marko, NK delavec, PE 4-TOZD 1, odšel v JLA
MAGERLE Rudolf, KV avtomehanic, PE 3-TOZD 1, pismeni sporazum
DURMIŠEVIČ Teufik, NK delavec, PE 3-TOZD 1, pismeni sporazum
STEVANOVIČ Dragan, NK delavec, PE 5-TOZD 1, pismeni sporazum
IVANIČ Anton, dipl. ekonomist, PE 1-TOZD 9, pismeni sporazum
ERBEŽNIK Alojz, glavni direktor, PE 1-OZD, pismeni sporazum
ŽURBI Marija, uslužbenka, PE 1-OZD, upokojena
KOVIČ Marjana, sred. strok. uslužbenka, PE 1-OZD, pismeni sporazum

KADROVSKA SLUŽBA

ke, kar se posebno pozna v elektro in energetskem sistemu. Nekaj let nazaj smo imeli dovolj učencev v gospodarstvu. Sedaj pa skoraj nihče od delavcev noče naprej v šolo. V vzdrževanju smo imeli pred 20 leti dvakrat več ljudi kot danes. Pa še te, ki jih imamo, je težko pridobiti za nadurno delo. Na razpise skoraj ni prijav. Rešitev je le v temeljiti spremembi kadrovske politike. Naslednji problem so rezervni deli. Določena jugoslovanska podjetja se ne držijo predpisov raznih inšpekcijskih organov in nimajo na zalogi rezervnih delov, čeprav bi jih morali zagotoviti za določeno dobo, večinoma 5 ali 10 let. Hude probleme imamo tudi zaradi omejitve uvoza rezervnih delov; tako moramo dolgo in pogosto zaman čakati soglasje iz Zvezne gospodarske zbornice, pa čeprav gre za dele sorazmerno majhne vrednosti, kot so: iztegi, koleščki, plinski dvizni mehanizmi, ležaji itd. Prepoved uvoza teh delov je nesmiselna, na Zvezni gospodarski zbornici imajo do podjetij zelo birokratski odnos, saj smo morali za dovoljenje za uvoz štirih tesnil osebno intervenirati. Pristojnost za izdajo uvoznih dovoljenj bi morali vsekako prenesti na republike, k sodelovanju pa pritegniti ustrezne strokovnjake. Tako pa moramo pogosto improvizirati, zaradi česar pa seveda trpi kvaliteta proizvodnje in prihaja do nepotrebnih izpadov.

— Kako se počutite v Stolu?

— Dobro se razumem z vsemi vodji TOZD in poslovnih enot, nikoli nisem zašel v osebne spore. Če smo se kdaj pri strokovni razpravi malo preveč razvneli, je seveda čisto nekaj drugega. Le ob poštenih borbi mnenj in argumentov lahko pridemo do najboljših rešitev. Ni mi pa vseeno, da prihaja včasih do teh medsebojnih obračunov in grupaštva. Prej tega v Stolu sploh nismo poznali. Tudi mladi so premalo angažirani pri samem delu, pri samoupravljanju in pri kulturnem in športnem življenju. Deloma smo krivi sami, ker jih preveč prepuščamo samim sebi. Potrebno bi bilo mentorstvo, kot je bilo v navadi včasih. Človeku, ki pride v delovno organizacijo, moraš pomagati, da se bo čimprej znašel, bedeti moraš nad njegovim delom, ga opozarjati na napake in ga pravilno usmerjati. Danes je novinec prehitro zadovoljen s svojim delom in ne vidi, da bi lahko še napredoval. Sodelovanje v družbeno-političnih, kulturnih in športnih organizacijah je vse manjše. Naša organizacija Zveze komunistov potrebuje novih mladih moči, idej, angažiranosti, vendar se v ZK vključuje le malo mladih. V športu je podobno. Včasih nam za strelsko tekmovanje ni bil problem sestaviti petdesetčlanske ekipe, danes pa spravimo s težavo skupaj peterico. Prav vsaka sekcija bi potrebovala mentorja, ki bi se požrtvovalno predal vzgoji novih športnikov.

— Letos praznujemo 25-letnico samoupravljanja. Kako ocenjujete njegov razvoj?

— V začetku smo imeli le delavski svet in upravni odbor. V teh dveh telesih je bilo seveda sorazmerno malo ljudi. V zadnjih letih pa je, zlasti

z novo ustavo, dobilo samoupravljanje vse večje razsežnosti, večjo veljavo. Delegatski sistem znotraj in zunaj podjetja je tako širok, da najde aktivno vlogo v njem prav vsak, ki to želi in ki čuti, da bo lahko s svojo angažiranostjo koristil podjetju in skupnosti. Zaželeno bi bilo, da bi se v vse samoupravne organe vključevali najboljši delavci, ki bi že zaradi tega imeli določeno avtoriteto in podporo, vendar včasih ni tako. Spet lahko rečem, da se mladi premalo angažirajo. Omenim naj še to, da bi morali bolj dosledno upoštevati vse sklepe samoupravnih organov in komisij.

— Kaj si želite v prihodnosti?

— Želim si, da bi lahko vse tiste

načrte, ki jih imamo, izvršili, da bi bilo dovolj sredstev, da bi čimmanj boleče preživeli sedanjo gospodarsko krizo, da bi vsak svojo osnovno dolžnost kot delavec in kot samoupravljalec v redu izvrševal. Vsaj polovice sedanjih težav smo krivi sami. Želim si, da bi tovarna še v bodoče ostala na višini in obdržala ugled, ki ga uživa že več kot 70 let, da bi med delavci še bolj zaživel občutek pripadnosti Stolu, da bi vsi zaupali v njegov razvoj. In končno, da bi v našem tehničnem sektorju imeli take pogoje, da bi lahko nemoteno skrbeli, da bo proizvodnja normalno tekla.

Tulij Budau

Tri smeri v Centralnih Alpah

1. smer Scharlet — Simond v Courdu

Dolgo je že tega, od kar sva z Jernejem prav počasi sopihala proti vrhu Mt. Blanca in potem skoraj do onemoglosti izčrpana nekaj dni za tem sestopala izpod vrha Grand Scharmoza. Še žive v meni spomini pa vendar se z nekoliko mešanimi občutki oziram proti gorskim velikanom, med vožnjo z vlakom proti Schamonixu.

V dokaj lepem vremenu prispemo v dokaj čudoviti Schamonix, pod najmočnejšimi gorami v Evropi. Ko si postavimo tabor, se počasi začnemo pripravljati za naš prvi vzpon. Naslednji dan, to je v nedeljo, se odpeljemo z vlakom do Argentiera in potem nadaljujemo pot peš proti ledeniku Argentiera, ter po njem do velike skale nad Arg. kočjo, kjer si uredimo bivak. Ko zjutraj ob 1. uri vstanemo, mislimo da smo med prvimi, vendar razočarani ugotovimo, da smo že med zadnjimi. V Aigi Verte že plezata dve navezi, vsaj tri so v Curdih, ena pa se odpravlja proti Triolletu, nekaj pa jih je še nad ledenikom. Vse povsod same lučke, le v Droatih in v smeri Schallet-Simond, kamor smo namenjeni ni nobene. Kljub rani uri imamo prav zaradi ostalih navez občutek, da smo že pozni, zato se kaj hitro odpravimo iz našega bivaka, in v slabi uri smo že pri krajni poti.

Kljub temu, da krajna poč ni preveč težka, nam stena že takoj postreže z dokaj solidno strmino. Vendar mi se ne damo. Cene spredaj, na sredini Jety in jaz kot zadnji, dokaj hitro napredujemo. Led je dober, precej je v steni še snega, ki nam omogoči hitro napredovanje. Varujemo le na težkih mestih. Le-ti se kaj hitro začno. Še v spodnji tretjini stene strmina nekajkrat preseže 60° naklona, da pa bi bilo vse skupaj še »zabavnejše« moramo plezati po nič dobrega obetajočimi seraki. Na našo srečo so seraki mirni in z dnem smo nad spodnjo pregrado, približno na polovici stene. Za oddih se stena položi in dva raztežaja strmine ne preseže 40°. Sedaj pa je pred nami ključni del. Skoraj 30 m izredno strmega krhkega le-

du, katerega strmina preseže 70° naklona. Cene se odstavka loti s polno mero previdnosti. Vendar naj mu čestitam. Dokaj hitro napreduje. Zdi se mi, da meni srce hitreje utripa kot njemu pa ga še samo gledam. Potem še Jety in kmalu grem še sam za njima. Mislim si, tu bo šlo pa počasi »fantje«. Pa sem se uštel. Kar hitro je treba prestavljati noge, sicer začno močno boleti. Končno sem tudi sam po nekaj dolgih minutah na varnem v stojišču. Pred nami sta še dva malo bolj človeška raztežaja, s precej manj strmine, vendar pa v zgornjem delu naletimo na 20 cm pršiča, ker plezamo po sečni strani Serakov. Vendar je tudi ta ovira za nami in že duškamo na majhni sneženi rami nad zadnjo prepreko Serakov. Še sto metrov južnega snega in ob osmih si po šestih urah plezanja oddahnemo na Col de La tour èe Curtes.

Vrh. Kaj čutim, ne vem. Utrujen sem. Ne, samo upehan in srečen. Zakaj? Kaj vem. Pod mano leži skoraj 800 m globoka stena — premagana! Nad nami pa so še vrhovi — želje. Tam daleč; ne blizu se mogočno vzpenja Mount Blanc, ali bom še kdaj stal na njegovem temenu. Pa Grandess Jossares ali se mi bo kdaj uresničila želja stopiti na njegov vrh. Mor-da. In Schamoniške igle, pa Velikanov zob. Hudiča! Koliko je vseh teh gora. Nikdar ne bom stal na vseh. Vreme je prelepo, da bi se kaj dolgo zadrževali na vrhu. Zato jo kaj hitro uberemo proti ledeniku, ki leži kakšnih 500 m pod nami. Kajti nevarnost plazov grozi z vsako stopinjo temperature navzgor. Po dobri uri in pol smo na ledeniku Talefre, kjer se na veliki skali razkومتimo in uživamo ob pogledu na gorske velikane. Ko si do dobra opomoremo in naužijemo vse te lepote, jo mahujemo po ledeniku navzgor, kajti pred nami je vsaj še pet ur izstopanja po ledenikih, morenah in nazadnje po lepi gozdni stezi do šotora na robu mesta.

(Nadaljevanje prihodnjic)

deset minut razvedrila

HUMORESKA

Pisarniški dan

Prvi je prišel v službo Lenart. Zaspano se je pretegoval in zdehal na glas.

»Ali Helene že spet ni?« je nejevoljno zagodrnjal ter se žalosten zavalil v naslonjač. Hitro ga je zmanjkalo.

Okrog osmih se je primajal Ahac. Slabe volje je vzel v roke časopis in ga brez posebnega zanimanja prelistaval.

Kakšne pol ure zatem je vstopil Peter. Usedel se je za pisalno mizo, dal noge na mizo in se odsotno zagledal skozi okno.

Nato je vstopila Helena. Bila je še vsa neurejena. Takoj je vzela iz torbice ogledalo in si po pisalni mizi razstavila razne kreme in ličila.

Dobre pol ure je porabila, da je bila podobna ženski.

»Kavo!« se je zadržal Ahac tako glasno, da je prebudil tudi Lenarta.

»Vedno te moramo čakati!« je negodoval Peter, ne da bi se ozrl.

»Saj bom takoj!« jih je potolažila Helena. Ko je ravno skuhalo, je vstopila Blanka.

»O, ravno prav sem prišla,« je zadovoljno pomežiknila in si odnesla skodelico na svojo pisalno mizo.

Počasi so pili kavo in kadili cigarete. Vmes so se razvneli moški glede nogometa, ženski pa sta obravnavali zadnjo modo.

»Ali starega spet ni?« je potem brez zanimanja vprašal Lenart.

»Gotovo je na kakšnem sestanku,« mu je odgovorila Blanka in si vzela iz torbice pribor za čiščenje nohtov.

»Temni se mi pred očmi, če pomislim, koliko dela imamo,« je glasno premišljal Peter.

»Jutri bomo morali pa resno zastaviti!« je menil Ahac. »Drugače bo šef preveč siten, kadar pride!«

»Šef, prav briga se za nas!« ga je zavrnil Peter. »Ali si morda za partijo šaha?«

»Prav, kar figure nastavi!«

Helena je potegnila iz torbice pletenje. Udobno se je namestila na stolu, pogledala v revijo, potem pa začela pridno plesti.

Blanka je čez nekaj časa vstala, pomahala vsem v pozdrav in se odpravila s cekarjem na trg. Lahko se je po mili volji obirala, nakupila to in ono, potem pa se je proti dvanajsti uri vrnila. Peter pa se je resno lotil portretne študije s svinčnikom. Opozarjal je Lenarta, naj se nikar preveč ne premika, da ga bo čimbolje zadel.

Po treh partijah šaha sta se Lenart in Ahac naveličala.

»Gremo nekaj popit!« je predlagal Ahac. »Jutri imamo rojstni dan.«

»Čudovito! Že vnaprej čestitava!« sta vzkliknila kolega in dobre volje so odšli.

Helena je odložila pletenje in si v miru nalakirala nohte. Doma tako in tako ni imela nikdar časa za take stvari.

»Greva se ladjice potapljat,« je predlagal Peter proti Lenartu, ko so se vrnili. »Ti pa se malo odpočij!« je rekel proti Ahacu. Le-ta je zadovoljno prikimal, vzel časopis in začel reševati križanko. Ko se je Blanka vrnila, je opravila pet telefonskih pogovorov! Prijateljici je povedala, po koliko so banane, drugi je zaupala, kaj bo kuhala za kosilo, s fantom se je zmenila za sestanek, v TIP—TOP je vprašala, po čem so modna krila, okregala pa je tudi nek urad, ker njene prošnje še vedno ni rešil.

Tako približno se je odvijal dan za dnem. Malo so bili sicer začuden, ker njihovega šefa sploh že dalj časa ni bilo na spregled, a so si razlagali s tem, da opravlja honorarno delo že kar dopoldne.

Prvega je Peter šel po plače za vseh pet. Blagajna je bila zaklenjena. Hudo so se razburili.

»Garamo in garamo, plač pa ni ob prvem!« so robantili vsi po vrsti. Sli so k šefu na dom in ga trdo prijeli.

»Veste,« jim je povedal, »nisem vas hotel motiti, ko pa ste se tako zabavali. Naš urad je namreč že pol meseca razpuščen!«

S. C.

IN ŠE TRI DOPUSTNIŠKE

— Ti, Janez, zakaj pa šepaš?

— Veš, ta mesec smo dobili regres za dopust, pa je bila plačilna kuverta tako težka, da mi je zdrsnila iz rok in mi padla na nogo.

* * * * *

— Kdaj pa si boš vzel dopust, Tone?

— Saj ga imam že dva tedna!

— Kako, saj si vendar doma in hodiš vsak dan v službo.

— Že, že, ampak žena je šla na seminar v Portorož, sin na avtostop po Evropi, hčerka pa k teti na deželo. Tako popolnega dopusta že lep čas nisem imel.

* * * * *

— Kakšna je razlika med nudistom in navadnim dopustnikom?

— Nudist je gol ves dopust, navadnega dopustnika pa počasi oskubejo do golega...

Izdaja v 1700 izvodih industrija pohištva STOL Kamnik. Glasilo urejajo: glavni in odgovorni urednik Tulij BUDAU in člani uredniškega odbora: Ciril SIVEC, Boris BAVČAR, Srečo SMOLE, Horst HAFNER. List izhaja vsak mesec in ga prejema delavci v združenih TOZD in DSSS brezplačno. Natisnila Tiskarna LJUBLJANA v Ljubljani.